

Pencere benzeri bir boşluktan attırılmış imza ile gerçekleştirilen senet sahteciliği: Bir olgu sunumu

Promissory note forgery performed with pressed signature from a gap like window; A case report

Ferruh Baklacioğlu¹, Esat Şahin¹, Mehmet Cavlak², Muhammet Nabi Kantarcı¹, Bahadır Kumral³, Bünyamin Başpınar¹

Corresponding author: Ferruh Baklacioğlu

The Council of Forensic Medicine, Istanbul, Türkiye, email: fbaklacioglu@gmail.com

ÖZET

Bu olgu adli belge sahteciliği ile ilgili olguların yeterli teknik donanımına sahip laboratuvar ortamında adli tahkikat eşliğinde incelenmesinin önemini vurgulamak için sunulmuştur. Bu sahtecilik türü görünürde tek senet gibi olan, üsttekinin imza bölümü pencere şeklinde açılmış ve yapıştırılmış aynı vasıfta iki senedin, taraflar arasında düzenlendikten sonra üstteki senedin ayrılıp alt senette kalan imzanın kullanarak yeni bir senet tanzim edilmesi ile ilgilidir. Belgedeki fiziksel bulgular Video Spectral Comparator (VSC) cihazı kullanılarak değerlendirilmiştir. İncelemeler sonucunda imzanın davacıya ait olduğu tespit edilmekle birlikte belgedeki fiziksel bulgular ortada bir senet sahteciliğinin olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Senet sahteciliği, imza, adli belge inceleme.

ABSTRACT

This case of criminal cases related to forgery of documents with adequate technical equipment in the laboratory in the presence of a judicial investigation was conducted to highlight the importance of the analysis. The case is about two promissory note, one adhered to other, signature was taken by making a gap, like a window, on the upside promissory note and the signature on the inferior promissory note was used to create a new promissory note. Physical findings in the document was assessed with Video Spectral Comparator (VSC) device. At the end of the examination we concluded that the signature was belong to the plaintiff but physical details of the document stated that the promissory note was forged.

Keywords: Promissory note forgery, signature, forensic document examination.

GİRİŞ

Sahteciliğin kelime anlamı, bir şeyin aslına benzetilerek yapılması, gerçeğin taklit veya taşıyır/tahrif edilmesi anlamlarına gelmektedir [1].

Belge sahteciliği, hakiki olmayan bir belgenin imali ve bunun hakiki bir belge gibi kullanılması ya da üzerinde tahrifat yapılmış hakiki bir belgenin kullanılması olarak tarif edilir [2].

Sahteciliği en çok yapılan belge türleri nüfus cüzdanları, sürücü belgesi, motorlu araç trafik ve tescil belgeleri, madeni oto plakaları, kredi kartları, banknotlar, pasaportlar, çek ve senetlerdir [2].

Türk Ticaret Kanunu'na göre kambiyo senetleri; poliçe, bono ve çeklerdir. Kambiyo senetleri ticari hayatta yaygın şekilde kullanılmakta ve sıkça sahtecilik ve tahrifat fiillerine maruz kalmaktadırlar. Senetlerde rastlanan tahrifat çeşitleri sıklıkla bedelde, vadede, ödeme yerinde ve tanzim tarihinde yapılan değişikliklerdir [3].

Olgumuz Adli Belge İnceleme Şubesine gelen olgular arasında senetlerde az rastlanan bir sahtecilik türü olması nedeniyle dikkat çekicidir.

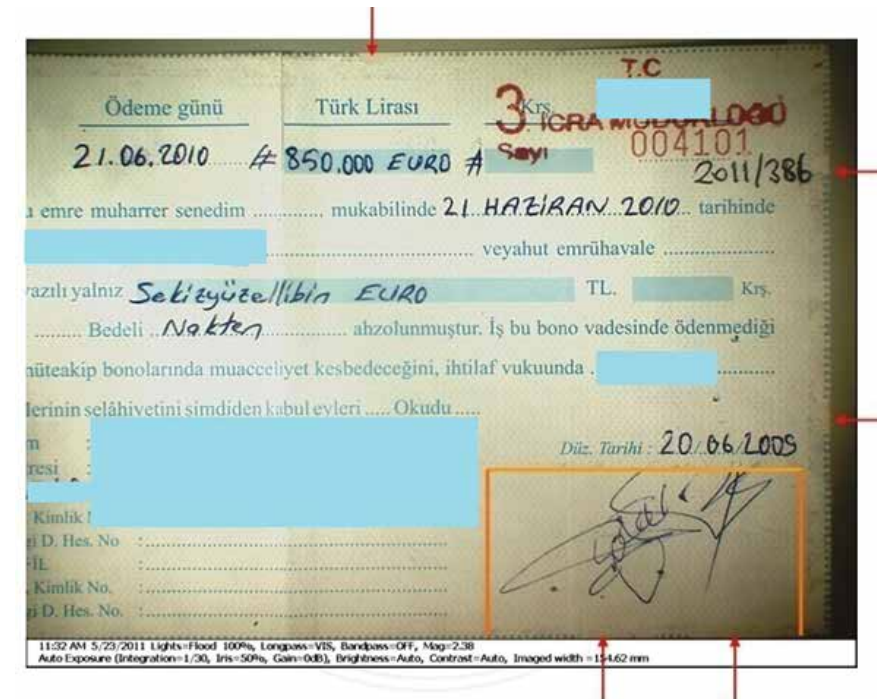
Bu sahtecilik türü; görünürde tek senet gibi olan, üsttekinin imza bölümü pencere şeklinde açılmış ve yapıştırılmış aynı vasıfta iki senedin, taraflar arasında düzenlendikten sonra ala-

Baklacioğlu F. et al. Promissory note forgery performed with pressed signature from a gap like window; A case report

OLGU

850.000 Euro bedelli bir senet, borçlu imzasının davacı şahsın eli ürünü olup olmadığı, senetteki imza bölümünün senede sonradan eklenip eklenmediği ve takibe konu senetteki imzanın kırık imza olup olmadığının tespiti amacıyla Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesi Adli Belge İnceleme Şubesi'ne gönderilmiştir.

Adli tahkikat dosyasının tetkikinde; senette borçlu olarak gözüken davacı şahsın 85 yaşında olduğu, maddi durumunun iyi olduğu, belli bir zaman önce rahatsızlığı nedeniyle bir üniversite hastanesi acil servisine başvurmak durumunda kaldığı, üzerinde nakit parasının bulunmaması nedeniyle tedavi masrafları için senet imzalamak zorunda kaldığı, tedavi işlemleri bitip masraflarını ödemiş, hastane girişinde vermiş olduğu senedin kaybolduğu ifade edilerek kendisine verilmediği, bir süre sonra kendisinin borçlu olarak gözüktüğü

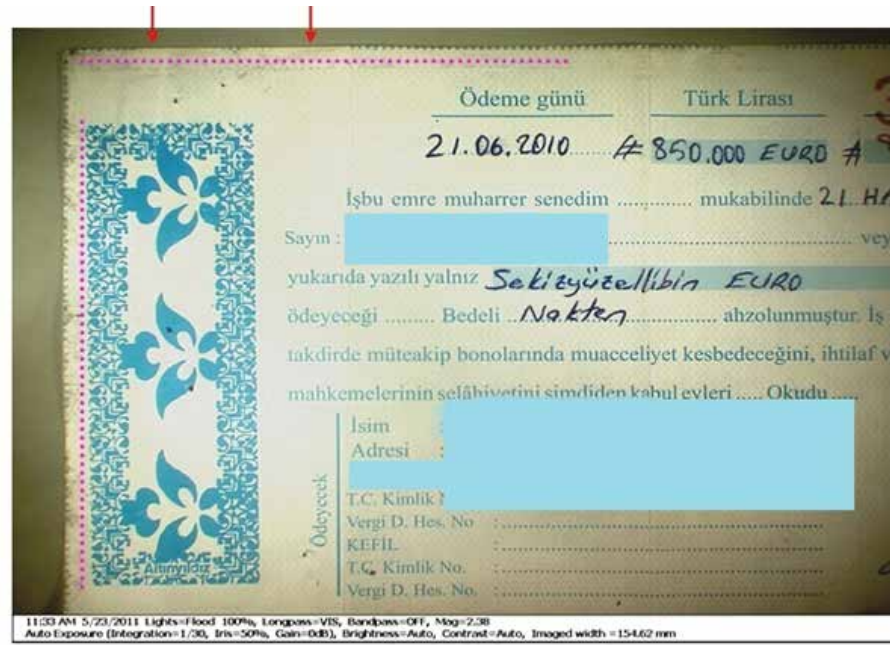

Resim 1: Kenar desen düzenliliğinde kayıplar ve yapıştırıcı bakiyelerinin gösterildiği VSC 5000 cihaz görüntüsü

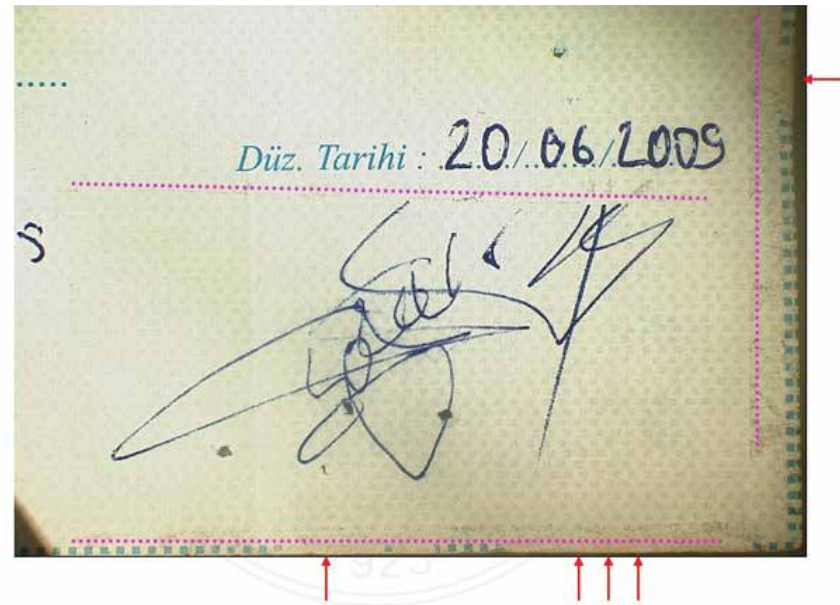
¹ The Council of Forensic Medicine, Istanbul, Türkiye

² Department of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, Hacettepe University, Ankara, Türkiye

³ Department of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, Namik Kemal University, Tekirdag, Türkiye

Resim 2: Kenar desen düzenliliğinde kayıplar ve yapıştırıcı bakiyeleri

Resim 3: İmza hat kaybı, kağıt doku kaybı, kenar desen devamlılığında kayıplar

850.000 Euro bedelli bir senedin ortaya çıktığı anlaşılmıştır.

Davacı şahıs alacaklı gözüken şahısları kesinlikle tanımadığını, kendilerine böyle bir senet vermediğini dolayısıyla karşı tarafa herhangi bir borcu bulunmadığını belirterek mahkemeye başvurmuştur.

Dava konusu senedin adli belge inceleme laboratuvarında yapılan VSC 5000 adli belge inceleme cihazı ve stero mikroskop ile yapılan incelemesinde; borçlu imzası üst hattında kopukluk mevcut olduğu, imza ile senet içerik yazılarının farklı evsafa mürekkep ile oluşturulmuş olduğu, senetlerde mutad şekilde görülen aksine bir adet borç-

lu imzasının bulunduğu, senedi çevreleyen mavi kare kutucuklardan oluşan desen bütünlüğünün bazı bölgelerde bozulmuş olduğu (Resimler de kırmızı ok işaretleriyle gösterilmiştir), bu bölgelerde kağıt doku kayıplarının bulunduğu, senet ve borçlu imzası çevresinde yapıştırıcı materyal kalıntıları mevcut olduğu (Resim 1-3) tespit edilmiştir.

Borçlu imzasının aidiyeti yönünden yapılan incelemede; borçlu imzası ile davacı şahsın mukayese amacıyla gönderilen imzaları arasında; tersim biçimi, işleklik derecesi, istif, eğim, doğrultu, seyir, hız ve kalem baskı derecesi bakımından aynı el ürünü olduğunu gösterir nitelikte uygunluk ve benzerlikler tespit edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Kambiyo senetleri, diğer senetlere göre sahiplerine (hamil) dava ve takip bakımından ek bir takım güvence sağladıklarından dolayı, ticari hayatta yaygın şekilde kullanılmakta ve sıkça sahtecilik ve tahrifat fiillerine maruz kalmaktadırlar (3).

Adli Belge incelemesinde belgeler üzerinde yapılan bu sahtecilikleri belirlemek için çeşitli yöntemlerden yararlanılmakta; öncelikle inceleme konusu belgeler gözle veya mikroskopik inceleme yapılarak değerlendirilmektedir. Bu incelemenin yanı sıra ultraviyole, kızıl ötesi, kızıl ötesi lüminesans, yansıtıcı, nokta kaynaklı ve transmitted gibi çeşitli ışık kaynakları, renkli filtreler ve mili-

metrik tabla ve fotoğraflama gibi belge inceleme tekniklerini bünyesinde barındıran bilgisayar destekli cihazlar da belge inceleme alanında kullanılmaktadır. Özellikle 1990'ların sonunda doküman incelemesinde kullanılmak üzere video spektral yöntemler ve bu yöntemlerin kullanıldığı teknolojilerde büyük gelişmeler kaydedilmiştir (5).

Olgumuzda senet üzerinde atılı borçlu imzasının davalı şahsın eli ürünü olduğunu gösterir mahiyette uygunluk ve benzerliklerin tespit edilmiş olması, borçlu imzası ve senedi çevreleyen bir hat üzerinde yapıştırıcı kalıntıları ile yer yer bu bölgelerde kağıt doku kayıpları ve senet desen bütünlüğünde bozukluklar tespit edilmiş olması hususları birlikte değerlendirildiğinde; öncelikle dava konusu senet ile aynı ebatta ikinci bir belgenin (aynı nitelikte bir senet) imza kısmına pencere şeklinde bir boşluk açılmak suretiyle inceleme konusu senet üzerine yapıştırıldığı (Resim 4,5), üstteki belgenin (örneğin düşük miktar yazılı bir senedin) kişiye imzalatılmasından sonra üste yapıştırılan belgenin yapıştırılan kısımlardan ayrılarak kaldırılması sonucu borçlu bölümü imzalanmış boş bir senet elde edildiği, elde edilen boş senedin istenilen şekilde doldurularak mevcut haline dönüştürüldüğü düşünülmüştür.

Sosyal gerontologlar, yaşlılığı 65-74 yaş arasını genç-yaşlı, 75-84 yaş arasını orta-yaşlı, 85 yaş ve üstünü ise yaşlı olarak kabul etmektedirler (6). Yaşlandıkça yerine konulması mümkün olmayan nöron kayıpları oluşması nedeniyle hareketler

Resim 4: Örnek uygulama birinci aşama

No.		<u>Vade</u>	<u>Ödeme tarihi</u>	<u>TL</u>	<u>Kuruş</u>	<u>No</u>
TL.						
Kr.						
Borçlu						
Vade						
Tarih						

İşbu emre muharrer senedim mukabilinde _____ tarihinde Bay _____ veyahut emruhavale _____ TL _____ kuruş yukarıda yazılı yalınz _____ bedeli _____ ahzolumuştur İşbu bono vadesinde ödenmediği takdirde müteakip bonoların da muacceliyet kesbedeceğini, ihtilaf vukuunda mahkemelerinin selahiyetini şimdiden kabul eyleri

İsim _____
 V.D. Noşu / T.C. Kimlik No _____
 Adresi _____
 Keşil _____
 V.D. Noşu / T.C. Kimlik No _____

Düzenleme Tari: ____/____/20____

İmza _____ İmza _____

Resim 5: Örnek uygulama ikinci aşama (üst üste yapıştırılmış iki senet)

yavaşlamakta, reaksiyon zamanı uzamaktadır [7]. Kişilerin yakın nesnelere odaklama güçlüğü 40'lı yaşlarda, ince detayları ayırt edebilme 70'li yaşlarda düşmeye başlamaktadır [8].

Olgumuzda mağdurun yaşının ileri olması senet-teki söz konusu sahteciliğin fark edilememesinde etkili olduğunu düşünüyoruz.

Olgumuzda belge inceleme uzmanının işini kolaylaştıran unsur adli tahkikat dosyasının varlığı, davacıya ait imzanın belli hatlarının kayıp olmasıydı. Davacı açısından şans olarak nitelendirilecek durum ise davacı imzasının büyüklüğüydü. Kişinin imzası büyük olduğundan açılan pencereye sığmamış belli hatlarında kayıplar oluşmuştu. Tersten düşünüldüğünde; imza veya imzalar açılan pencere bölümüne sığmış olsaydı ve mahkeme sadece imza incelemesi isteseydi belgedeki

teknik açıdan yapılan inceleme sürecinde imza incelemesine yoğunluk verilerek kişiye ait olduğu kanaatine varılacak, diğer bulguların (yapıştırıcı artefakları, senet kenarlarında kağıt doku kaybı vb) gözden kaçma ihtimali artacak ve dava süreci sıkıntıya uğrayacaktı. Sahtecilik vakalarında adli tahkikat varlığı uzmana adeta yol göstermekte incelemeyi detaylandırmaktadır.

Sonuç olarak olgumuz ile adli belge incelemesinde; adli tahkikat ile desteklenen yeterli teknik donanıma sahip laboratuvarlarda yapılan inceleminin daha sağlıklı olacağı, kişilerin karşılıklı olarak bir akit düzenlenirken aracı olarak hangi belge kullanılırsa kullanılsın kendilerini niteleyen unsurları belgeye ayrıntılarıyla aktarmaları ve halkımızın bu tür sahtecilik olaylarına karşı uzmanlar tarafından (seminer, televizyon programları vb) bilgilendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Akçıl M. Forgery crime on formal document [in Turkish] Gümrük Dünyası Dergisi 2005;45:24-30.
2. Aşicioğlu F. Deception Capability and Forgery. In: Questioned Document Investigation [in Turkish]. Istanbul: Beta Press, 2005.
3. Tekin N. Forgery and fraudulent alteration activities on exchange scripts (Unpublished Thesis). Social Sciences Institute, Kocaeli University, 2005.
4. Asicioğlu F. Promissory Note Fraud: A Case Report. JIAFM 2005;27(4):266-7.
5. Hamzaoğlu N, Yavuz MF, Çakır İ. Obliterated writings examination by spectral and hyper-spectral methods J For Med 2008;22(3):22-34.
6. Quadagno T. Theories of Aging. In: Quadagno T ed. Aging and the Life Course: An Introduction to Social Gerontology. 1st ed. Boston: Mc-Graw Hill Companies; 1999:129-39.
7. Soyuer F, Soyuer A. Older Adults and Physical Activity. Journal of Inonu University Medical Faculty 2008;15(3):219-24.
8. Van Norman KA. Exercise programming for older adults. Montana: Human Kinetics Publishers, 1995.